

TADEUSZ LITYŃSKI **BISKUP ZIELONOGÓRSKO-GORZOWSKI**

Zarządzenie dotyczące posług duszpasterskich podczas epidemii

W związku z trwającym stanem epidemii i najnowszymi zarządzeniami organów państwowych oraz w nawiązaniu do Wskazań Prezydium Konferencji Episkopatu Polski z dnia 21 marca br. oraz Komunikatu przewodniczącego KEP z dnia 24 marca br. zarządzam co następuje:

1. Eucharystia

- a) Wszyscy wierni mogą skorzystać z **dyspensy od obowiązku uczestniczenia we Mszy św. niedzielnej i w święta nakazane do odwołania.**
- b) Należy odwołać nabożeństwa **Drogi Krzyżowej i Gorzkich Żali** odprawiane publicznie w kościołach. Wierni są proszeni, aby nabożeństwa te odprawiali indywidualnie lub w rodzinach, bądź też uczestniczyli w nich przez środki społecznego przekazu.
- c) **Przynajmniej raz w tygodniu** – jeśli jest wolna intencja – należy we wszystkich parafiach odprawić **Mszę św.** w intencji dotkniętych pandemią: o pokój wieczny dla zmarłych, zdrowie dla chorych i wsparcie dla ich bliskich, lekarzy i opiekunów oraz o mądrość dla rządzących i roztropność dla obywateli.
- d) Od dnia 25 marca w każdej Mszy Świętej lub w innych celebracjach może uczestniczyć maksymalnie **do 5 osób**, nie licząc osób sprawujących posługę (por. www.gov.pl). Zatem oprócz kapłanów i kilku niezbędnych usługujących, mają to być w pierwszej kolejności osoby zamawiające intencję mszalną. Należy liczyć wchodzących, a na drzwiach kościołów trzeba wywiesić stosowną informację, przekazując ją wiernym także drogą internetową. Na liturgię wierni winni wchodzić jedynie przez drzwi zakrystii lub inne boczne wejście. Poza liturgią kościoły winny pozostawać w ciągu dnia otwarte (można wystawiać Najświętszy Sakrament do adoracji, jeśli są wierni, którzy będą się przed nim modlić). Zachęcać należy wiernych do modlitwy osobistej i korzystania z transmisji Mszy św. i innych celebracji liturgicznych za pośrednictwem mediów.
- e) W przypadku większej ilości wiernych przybyłych na Eucharystię, należy w pierwszej kolejności udzielić Komunii św. tym, którzy nie będą mogli wziąć udziału we Mszy św. Zaleca się też wyznaczenie stałych godzin udzielania Komunii św. poza Eucharystią.

- f) We wszystkich kościołach parafii proboszcz powinien zapewnić możliwość skorzystania w **zakrystii z wody i mydła** lub środka dezynfekującego oraz jednorazowych ręczników papierowych.
- g) W zakrystiach należy zwrócić szczególną uwagę na **higienę oraz przechowywanie hostii i wina**, przeznaczonych do konsekracji. Korporał, palka i puryfikaterz niech będą zmieniane i często prane.
- h) Każdy celebrans ma **obowiązek starannie umyć ręce** przed rozpoczęciem celebracji oraz po jej zakończeniu. Taki sam obowiązek ciąży na szafarzach pomagających w rozdzielaniu Komunii św.
- i) Przed rozpoczęciem liturgii należy **pouczyć wiernych** o następujących kwestiach:
 - Wierni i posługujący do Mszy św. powinni zajmować **miejsca jak najbardziej oddalone od siebie**.
 - **Znak pokoju** przekazuje się jedyni przez skinienie głową bez podawania rąk.
 - Należy zachęcić wiernych do przyjmowania **Komunii św. na rękę**, tłumacząc konieczność ochrony przed zakażeniem zarówno wiernych jak i szafarza, a zarazem umożliwić przyjmowanie Komunii św. do ust.
 - Wierni powinni przystępować do Komunii zachowując **odstęp dwóch metrów** od siebie nawzajem.
- j) O ile to możliwe, należy unikać **koncelebracji**. Jeśli jednak sprawują się Mszę św. koncelebrowaną, przygotowywanie kielicha, spożywanie z niego i puryfikacja pozostawiona jest głównemu celebransowi. Koncelebransi spożywają Ciało i Krew Pańską przez zanurzenie, po czym główny celebrans spożywa Krew Pańską.
- k) W domach zakonnych w celebracjach uczestniczyć mogą jedynie mieszkańcy domu, bez udziału osób postronnych.
- l) Każdego dnia kontynuujemy śpiew suplikacji po błogosławieństwie kończącym każdą Mszę św.

2. Sakrament pokuty i pojednania oraz praktyka żalu doskonałego

- a) Należy zatroszczyć się o zapewnienie **codziennej okazji do spowiedzi**, aby umożliwić wiernym skorzystanie z sakramentu, a zarazem zachować ograniczoną prawem liczbę 5 zgromadzonych osób.
- b) Należy poinformować wiernych o **możliwości telefonicznego umówienia się** z kapłanem na spowiedź świętą, pamiętając, że niedopuszczalne jest sprawowanie sakramentu pokuty i pojednania przez telefon, list czy za pośrednictwem Internetu.
- c) Podczas spowiedzi należy zachować większą odległość (1,5-2 metry) między penitentem a spowiednikiem.
- d) Zaleca się korzystanie w tym celu z osobnej kaplicy, zakrystii lub wyznaczonego sektora w kościele, gdzie zapewniona jest dyskrecja, lub innego przestronnego, dobrze wentylowanego i dyskretnego miejsca (np. salki czy biura parafialnego). Gdy jest to niemożliwe można spowiadać w często dezynfekowanych otwartych konfesjonalach.

- e) Należy pouczyć penitentów, aby w tym szczególnym czasie **nie łączyli spowiedzi z kierownictwem duchowym**, ale ograniczyli się do krótkiego wyznania win. Także spowiednicy powinni udzielać krótkiej nauki oraz stosownej pokuty uwzględniającej wyjątkowe okoliczności.
- f) **W niebezpieczeństwie zakażenia** (np. od osoby mającej objawy przeziębienia) zagrażającym spowiednikowi lub penitentowi, a także w sytuacji niemożności zachowania odpowiedniej dyskrekcji (np. sale szpitalne lub wspólne miejsca odbywania kwarantanny), nie jest wymagane od penitenta integralne wyznanie grzechów. W takich okolicznościach wystarczy ogólne przyznanie się do win, np. przez słowa spowiedzi powszechnej lub krótszą formułę czy gest skruchy, a kapłan może udzielić rozgrzeszenia, krótko pouczając penitenta o obowiązku wyznania grzechów ciężkich w sakramentalnej spowiedzi, gdy będzie to możliwe.
- g) W sytuacji, gdy nie ma dostępu do kapłana, wierni mogą odzyskać stan łaski uświęcającej poprzez **akt żalu doskonałego**, czyli wyrażenie skruchy z miłości do Boga. Taka skrucha, poprzedzona rachunkiem sumienia i postanowieniem poprawy, może być wyrażona prostą formułą (np. akt żalu: „Ach, żałuję za me złości...”). Żal doskonały powinien także zawierać w sobie szczerzy zamiar wyznania grzechów ciężkich w spowiedzi przy najbliższej okazji. Wskazane jest również podjęcie jakiegoś czynu pokutnego w ramach zadośćuczynienia za grzechy.
- h) **Nie wolno w sposób nieuprawniony korzystać z rozgrzeszenia ogólnego wielu penitentów równocześnie**. Kapłan może udzielić ogólnego rozgrzeszenia bez indywidualnej spowiedzi tylko w niebezpieczeństwie śmierci. Po ustaniu takiego stanu, należy wyznać grzechy ciężkie podczas najbliższej spowiedzi.
- i) W obecnym czasie nie wolno organizować tzw. spowiedzi dekanalnych, a każdy kapłan spowiada wyłącznie we własnej parafii.
- j) Po ustaniu epidemii we wszystkich parafiach zorganizować należy spowiedzi parafialne.

3. Chrzest

- a) Zaleca się odłożenie sakramentu chrztu, z wyjątkiem niebezpieczeństwa śmierci i innych ważnych powodów.
- b) Jeśli udzielenie chrztu nie może być przełożone, **chrztu należy udzielać poza Mszą św.** z uwzględnieniem limitu osób tworzących zgromadzenie i zasad higieny.
- c) **Chrzest osób dorosłych** należy skonsultować z Diecezjalnym Ośrodkiem Katechumenalnym.

4. Bierzmowanie

Uroczystości związane z udzielaniem sakramentu bierzmowania zostają **zawieszane** do odwołania.

5. Małżeństwo

Małżeństwo można pobłogosławić **podczas Mszy św. lub poza nią** z zachowaniem zasad celebracji podanych w punkcie 1. W przypadku przełożenia

ślubu, pamiętać należy o ważności dokumentów: metryka chrztu i dokument USC – 6 miesięcy, protokół przedmałżeński – 1 rok.

6. Komunia chorych, namaszczenie chorych i Wiatyk

- a) W szpitalach mogą posługiwać jedynie **zatrudnieni tam kapelani**, którzy przeszli stosowne szkolenie medyczne.
- b) Kapłan idący do domu chorego, który poprosił o posługę, powinien zabrać ze sobą **parę jednorazowych rękawiczek** i używać ich podczas obrzędu.
- c) Rękawiczki po zakończonym obrzędzie należy zmyć wodą z mydłem lub środkiem dezynfekującym i zutylizować.
- d) O ile to możliwe szafarz powinien używać **maski ochronnej**.
- e) Należy **unikać uścisku dłoni** z chorym, członkami rodziny i innymi osobami obecnymi w domu.
- f) W obecnej sytuacji Komunię św. do chorych czy umierających powinien zanosić jedynie duchowny.

7. Uroczystości Pierwszej Komunii Świętej

- a) Do Wielkanocy odwołane są wszystkie spotkania z dziećmi komunijnymi i ich rodzicami. Przyjmujemy zasadę, że jeżeli szkoły pozostają zamknięte i dzieci mają pozostawać w domach, nie organizujemy dla nich także żadnych zajęć w parafii (w tym pierwszych spowiedzi).
- b) Po Wielkanocy:
 - Wariant I: Jeżeli stan epidemii nie zostanie odwołany i dzieci nie wrócą do szkół, należy odwołać wszystkie I Komunie Święte do czasu ustania epidemii.
 - Wariant II: Jeżeli po Wielkanocy dzieci wrócą do szkół i stan epidemii zostanie odwołany, decyzję o przyjęciu I Komunii Świętej należy pozostawić rodzicom w porozumieniu z proboszczem. Każdy przypadek należy rozpatrzyć indywidualnie, nie może decydować głosowanie lub wola większości.
- c) Gdyby rodzice zdecydowali się na I Komunię Świętą swojego dziecka w pierwotnym (zwykle majowym) terminie, należy uczynić to z zachowaniem najwyższych środków ostrożności, w małych grupach lub nawet pojedynczo, niekoniecznie w niedzielę.
- d) Gdyby rodzice nie zdecydowali się na I Komunię Świętą swojego dziecka w pierwotnym terminie, należy im to umożliwić w terminie późniejszym, kiedy sami uznają, że zagrożenie dla ich dzieci minęło.
- e) Duszpasterzy zachęcam, by byli w stałym kontakcie (jeśli nie osobistym, to telefonicznym lub mailowym) z rodzinami dzieci komunijnych i wsłuchiwali się w ich potrzeby.

8. Pogrzeb

- a) Uroczystości pogrzebowe należy **ograniczyć wyłącznie do jednej stacji** (III forma pogrzebu). Stację tę odprawia się na cmentarzu przy grobie w obecności najbliższej rodziny (z zachowaniem obowiązującego limitu 5 osób).

- b) W pogrzebie nie mogą uczestniczyć osoby odbywające kwarantannę.
- c) Jeśli okoliczności na to pozwalają, stację można poprzedzić procesją od bramy cmentarnej.
- d) Mszę św. pogrzebową odprawia się w kościele w dniu pogrzebu lub w terminie późniejszym, w zależności od ustaleń z rodziną zmarłego. Można ją odprawiać również bez udziału ludu.

9. Inne

- a) Do dnia 11 kwietnia br. Kuria Diecezjalna będzie czynna w godzinach 9.00-11.00. Prosimy, aby wszelkie sprawy załatwiać telefonicznie lub przez pocztę elektroniczną, a ewentualne osobiste wizyty wcześniej umówić.
- b) Podobne zasady należy przyjąć w kancelarii parafialnej.
- c) Zasady pełnienia posługi duszpasterskiej w Wielkim Tygodniu zostaną określone oddzielnym dokumentem.
- d) W obecnej sytuacji należy otoczyć szczególną troską osoby starsze, samotne, niepełnosprawne oraz chore, przebywające w swoich domach, zachowując wszelkie środki ostrożności. Pomoc ta powinna być udzielana jedynie przez osoby dorosłe.
- e) Proszę duszpasterzy o szczególną dyspozycyjność dla wszystkich potrzebujących, wyrażoną nie tylko w ofiarnym odpowiadaniu na prośby o pomoc, lecz również w poszukiwaniu osób, które jej potrzebują zarówno w wymiarze duchowym, jak i materialnym. Jest to wyraz naszej pasterskiej troski o powierzonych nam wiernych.

Serdecznie dziękuję kapłanom za ich posługę w niełatwych okolicznościach epidemii, a wszystkim wiernym za dojrzałe i odpowiedzialne stosowanie się do zarządzeń. Żywię nadzieję, że obecna sytuacja przeżywana przez nas wszystkich w duchu wiary, przyniesie dobre owoce w życiu całej wspólnoty Kościoła. Proszę wszystkich, aby nie ustawali w wysiłku duchowego łączenia się ze Zbawicielem, a cierpienia, których teraz szczególnie doświadczają, zechcieli składać Panu Bogu jako duchową ofiarę w intencji zatrzymania epidemii i odnowy duchowej społeczeństwa.

Na czas wielkopostnych posług z serca błogosławię

ks. Piotr Kubiak
kanclerz Kurii

+Tadeusz Lityński
Biskup Zielonogórsko-Gorzowski

Zielona Góra, 26 marca 2020 r.
Znak: B1-5/20